

WELZIJN
WONEN
ZORG

RONDLEIDING 2024

Vooraf

Ik zie een stad
waar iemand huilt, weent ... een kwartier lang.
Zijn naam: Dieudonné,
geen toekomst meer, geen perspectief,
ontworteld uit een ver verleden, ver van hier.
Zijn tranen raken me,
'k vind geen manier van reageren;
of toch: luisteren, nabijheid, aanwezig zijn.
Is dat genoeg, kan dat volstaan?
Verzacht ik daarmee zijn pijn?
Bied ik de nodige troost,
de kracht om weer verder te gaan?

Ik zie een stad
in vele kleuren, tinten tussen zwart en wit.
Het zijn mensen,
ze fascineren, elk met hun eigen ik.
Onmin leeft er hieromtrent,
licht lijkt meer bemind,
en donker is soms zondebok.
Bruin en jong maakt je verdacht.

Ik zie een stad,
bedwemd, in rook gehuld,
door vuur van onrecht.
Hoe jou blussen?
Hoe jou leefbaar maken?
Hoe jouw veerkracht omarmen,
jouw bruisend leven vieren?
Welkom zorg-voor-de-ander!
Medemenselijkheid moet centraal, en
armoede muteert tot menswaardigheid,
winstbejag tot herverdeling,
macht tot gelijkheid,
prestige tot gelijkwaardigheid,
agressie tot verzoening.
Beperkte, kleinschalige projecten,
initiatieven voor welzijn en zorg,
doen mensen opstaan, kracht hervinden ...
van overleven naar leven.

Ik zie een stad
met hoge gevels: staatsgebouwen her en der.
Draaischijf van Europa,
centrum van bureaucratie.
Machtsstreven, partijpolitiek,
diplomatie, compromis.
Verantwoordelijken van deze stad,
van deze staat,
waar blijft de 'zwakke' in het overheidsbeleid?
Wanneer krijgt de kwetsbare de aandacht die hij
verdient?
Ik begrijp het: electoraal niet interessant.

Ik zie een stad,
plukjes mensen hier en daar.
Ze staan op, laten zich horen.
Kernen van hoop,
geleid door burgers van hoop.
Leeftijd speelt rol,
zelfs niet voor meer dan tachtig.
Solidariteit kent veel gezichten,
vertrekkend van concrete vragen ...
de realiteit van hier en nu,
van heden en toekomst.
Naasteliefde is een sleutelwoord,
noden van mensen, ...
ideologie en geloofsgrenzen overschrijdend.
Vrijwillig engagement, sociaal werk
houdt de stad recht,
maakt ze leefbaar, nabij, zorgzaam,
empowert ze.

Ik zie een stad
met mogelijkheden, kansen,
uitdagingen, toekomstverwachtingen,
een stad van mijn hart,
een stad met perspectief.
Haar naam: Brussel!
Bedankt, lieve en ruwe stad,
voor zoveel leven.

Herwig Teugels,
Directeur Kenniscentrum Welzijn, Wonen, Zorg

Inhoud

Diversiteit en inclusie: Brussel als laboratorium voor vernieuwing	4
Duurzaamheid: Naar een stad waar niemand achterblijft	8
Werken in welzijn en zorg: Samen versterken we het personeel in onze sector	10
Vrijwilligerswerk: Wij maken de match tussen vrijwilligers en organisaties	14
Zorgzame buurten: Een buurtgerichte aanpak van welzijn, wonen en zorg	16
Wonen: Eerst de mensen, dan de bakstenen	18
Beleidswerk: Samen met het beleid bouwen we aan de toekomst	22
Digitale uitsluiting: Niet iedereen is mee met de digitale sneltrein	26
Hybridisering: De welzijnssector werkt steeds meer in een hybride context	28
Het reilen en zeilen van onze organisatie	30
Vormingen en tools	34
Het team achter Kenniscentrum WWZ	36

Brussel als laboratorium voor vernieuwing

'**Diversiteit**' gaat over verscheidenheid, zowel bij een individu als in een gemeenschap. Je kan mensen niet vastpinnen op één kenmerk, één afkomst of één identiteit. Binnen onze werking staat de term 'superdiversiteit' centraal, wat de diversiteit binnen de diversiteit benadrukt. Alle individuen in een gemeenschap hebben meerdere kenmerken die hun identiteit vormgeven. Denk aan taal, leeftijd, migratie-generatie, geloof, taal of handicap.

'**Inclusie**' gaat over wat we met die kenmerken doen en ervoor zorgen dat iedereen mee is. De dominante norm heeft daar een invloed op en kan ervoor zorgen dat je wel of niet gehoord wordt.

Kenniscentrum WWZ legt enkele accenten binnen diversiteit en inclusie. Het eerste accent is inclusie voor personen met een **handicap**. De samenleving moet zich aanpassen wanneer zij mensen hindert om op gelijke voet deel te nemen aan de samenleving.

Ons tweede accent is **cultuursensitieve zorg**. Dat is inclusieve, persoonsgerichte zorg voor mensen met een migratieachtergrond die rekening houdt met iemands cultuur en levensbeschouwing.

Binnen die twee speerpunten werken we met het kader van **kruispuntdenken**, ook wel intersectionaliteit genoemd. Dat kader toont hoe verschillende

deelidentiteiten zoals gender, sociale klasse, etniciteit en handicap met elkaar verbonden zijn. De kruising van iemands kenmerken leidt tot verschillende ervaringen van uitsluiting en privileges. **Bewustzijn** van die uitsluitingen en privileges is nodig om tot inclusie te komen in je werk en in je organisatie. Op onze website vind je enkele handige **introductiefilmpjes** over kruispuntdenken (www.kenniscentrumwwz.be/kruispuntdenken).

We ondersteunen de welzijns- en zorgsector zo veel mogelijk in het inclusief werken.

- We bevorderen uitwisseling in **leertrajecten**, bijvoorbeeld het leertraject 'Inclusieve zorg en welzijn' en het Cultsense-project.
- **We stimuleren samenwerkingen**, bijvoorbeeld in de Werkgroep Gekleurde Wijsheid, waar we de socioculturele sector verbinden met welzijnsactoren.
- We signaleren tendensen uit het werkveld naar het beleid, en brengen nieuw **beleid** over naar de praktijk, bijvoorbeeld via het Brussels Regionaal Overleg voor Personen met een handicap (BROG).
- We brengen professionals samen via de overlegplatformen 'Rechtstreeks Toegankelijke Hulp sleutelfiguren' en 'Bruggenbouwers' voor casusbesprekingen en uitwisseling. Zo bevorderen we de inclusie van personen met een handicap in andere sectoren.

Cultsense

Cultsense is een uitwisselingstraject met Nederland over cultuursensitieve ouderenzorg, waarin we van elkaar leerden hoe we hulpverleners kunnen ondersteunen en vormen over dit thema. In februari 2023 vond het slotevent plaats waar een rapport met de bouwstenen voor een educatieprogramma cultuursensitieve zorg werd verspreid. Het rapport dient als basis voor een mogelijk vervolgtraject.

Kruispunt cultuursensitieve zorg en handicap

We gaven verschillende vormingen en begeleidingen over cultuursensitieve zorg en handicap, bijvoorbeeld over kruispuntdenken en diverssensitieve communicatie bij Dienst Ondersteuningsplan Brussel & Vlaams Brabant, waarbij ook de kennis uit het CuSeHa-project (CultuurSensitieve zorg voor personen met een Handicap) van pas kwam.

Werkgroep Geleurde Wijsheid

De Werkgroep Geleurde Wijsheid verenigt Brusselse socio-culturele (zelf)organisaties en welzijnsorganisaties met een gedeelde belangstelling voor ouderen. We geloven in de wijsheid en waardigheid van alle ouderen. Dé oudere bestaat niet en iedereen loopt een ander parcours. Kenniscentrum WWZ is co-voorzitter van Geleurde Wijsheid. De werkgroep ontving een subsidie van de Vlaamse Gemeenschapscommissie om de samenwerking verder te zetten, de activiteiten uit te breiden en het ledenaantal te laten groeien. Bovendien richtten we een klankbordgroep op met ouderen. Eind september werd het eerste projectjaar goedgekeurd.

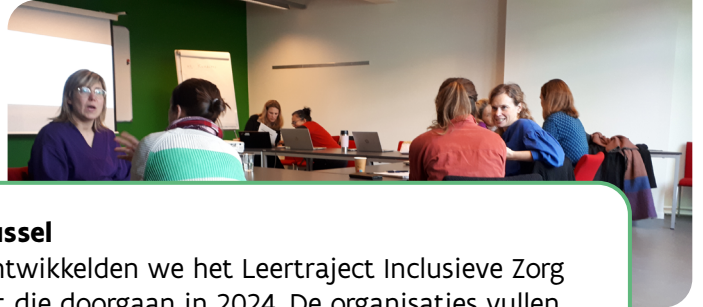
Wereldtafels Lekker Gezond

We organiseerden met de Werkgroep Geleurde Wijsheid het event 'Wereldtafels Lekker Gezond'. Een 50-tal ouderen kwam samen in het nieuwe gebouw van Kuumba, het Vlaams-Afrikaans huis. Na een inspirerende kruidenworkshop van Foodbridge en een boeiende workshop over gezonde voeding van Logo Brussel genoten we van een heerlijk gezond wereldbuffet. Het buffet werd volledig bereid door vrijwilligers, waaronder veel ouderen.

"Het event 'Wereldtafels' was voor mij een bijzonder moment. Het was mooi om te zien hoe we een heel tof event konden neerzetten in samenwerking met de organisaties van Geleurde Wijsheid, de vrijwilligers van Arktos die hielpen in de bediening, en de vrijwilligers die het lekkere eten klaarmaakten. Op naar meer fijne bijeenkomsten in 2024!"

Cynthia van Thiel, medewerker diversiteit en inclusie

Leertraject Inclusieve zorg en welzijn in Brussel

Met de Reflectiegroep Cultuursensitieve Zorg ontwikkelden we het Leertraject Inclusieve Zorg en Welzijn in Brussel, dat uit vijf sessies bestaat die doorgaan in 2024. De organisaties vullen elkaar mooi aan in hun expertise binnen deze samenwerking.

- Sessie 1: 01/02/2024 Introductie leertraject en bewustwording (Kenniscentrum WWZ en Bon)
- Sessie 2: 14/03/2024 Visie- en beleidsontwikkeling (VIVO en LEVL)
- Sessie 3: 02/05/2024 Inclusief personeelsbeleid (Kenniscentrum WWZ en VIVO)
- Sessie 4: 13/06/2024 Aanbod en communicatie (Bon en BruZEL)
- Sessie 5: 12/09/2024 Outreach en samenwerken (BruZEL en Foyer vzw)

Brussels regionaal overleg personen met een handicap

Met het Brusselse regionaal overleg personen met een handicap (BROG) richtten we onze blik op de toekomst. Welke droom streven we na voor personen met een handicap in Brussel over 10 jaar? Het hoogtepunt was een bijeenkomst vlak voor de zomervakantie, waar we abstracte concepten zoals inclusie en zelfregie ontrafelden en toepasten in de praktijk voor personen met een handicap in Brussel.

Cultuursensitieve communicatie bij Hubbie

Hubbie nodigde ons uit op het teamoverleg om het te hebben over cultuursensitieve communicatie. In de groep kwamen er vragen over betekenisgevingen aan handicap, het betrekken van familie en het netwerk in de acceptatie van handicap, en de keuze voor gepaste ondersteuning.

“Ik ben trots op het sterke netwerk waarin we werken en waar wij vaak beroep op doen. We waarderen heel erg dat onze partners tijd investeren in onze bevragingen en werkgroepen. Dat zorgt ervoor dat we de volledige sector kunnen ondersteunen via kennisuitwisseling en via gedeelde projecten. Zonder hen is dit onmogelijk. Een mooi voorbeeld is hoe een gezamenlijk traject over cultuursensitieve zorg met Brusselse organisaties verschillende expertises en invalshoeken samenbracht, die we alleen niet zouden kunnen aanbieden. Brussel is inspirerend en een plek waar creatieve oplossingen voor complexe vraagstukken tot stand komen met veel warmte en gedragenheid bij de burgers.”

Laure Bakker, beleidsmedewerker inclusie

Naar een stad waar niemand achterblijft

De klimaatcrisis treft ons allemaal. Voor mensen in kwetsbare leefsituaties is de impact het grootst. Denk bijvoorbeeld aan de hoge woontorens met hittestress of hoge energierekeningen in slecht geïsoleerde woningen. Tegelijk hebben ze minder toegang tot middelen om zich te weren tegen de gevolgen of om duurzame maatregelen te nemen.

Kenniscentrum WWZ ondersteunt organisaties om het **ecosociaal perspectief** binnen te brengen in hun werking, zodat zij hun doelgroepen kunnen ondersteunen in de klimaatstrijd. Tegelijk willen we organisaties helpen om ook zelf duurzamer te werken, bijvoorbeeld in hun infrastructuur. We coachen organisaties op individueel niveau in hun veranderings- en ontwikkelingstrajecten, volgen de evoluties met betrekking tot de Green Deal Duurzame Zorg op, wijzen de weg naar subsidies voor energiebesparingen, enzovoort.

We gebruiken het kader van de **Sustainable Development Goals (SDG's)** van de Verenigde Naties. Die 17 duurzame ontwikkelingsdoelstellingen bieden organisaties een houvast om naar een duurzame wereld toe te werken. Ze reflecteren de drie dimensies van duurzame ontwikkeling: welvaart, het **sociale** en het **ecologische** aspect. De SDG's gaan verder dan klimaat en zijn een **breed kader** waarbij armoedebestrijding, welzijn, gelijkheid, vrede, samenwerkingen, onderwijs, milieu ... hand in hand gaan. Het SDG-kader is opgenomen in de **beleidsplannen** van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

De SDG-slogan **“to leave no one behind”** geldt zowel voor de zorg- en welzijnssector als voor alle gebruikers.

De 17 duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

De Brusselse koplopers

Zeven organisaties engageerden zich de voorbije twee jaar om duurzaamheid te verankeren in hun werking. Wij begeleidden hen daarbij en de SDG's waren ons kompas. In 2023 rolden we concrete terreinacties uit, met de focus op kwetsbare doelgroepen. We bouwden moestuinbakken voor mensen in een rolstoel, vormden de voortuin van een kinderdagverblijf om tot rustplek, bouwden een ruilkast in een semi-publieke zorgtuin, en meer! Om iedereen mee te nemen in de transitie, hebben we onze acties getoetst aan de tien tips om je publiek te mobiliseren uit de publicatie van de Koning Boudewijnstichting, 'Iedereen mee voor het klimaat'.

De planeetinspecteurs

Mensen zijn sociale wezens en imiteren gemakkelijk wat anderen doen. Duurzame keuzes tonen moedigt anderen aan om hetzelfde te doen. Daarom maakten we een reportage waarin onze planeetinspecteurs op bezoek gingen bij de zeven organisaties die de voorbije twee jaar duurzaamheid integreerden in hun werking.

Bekijk de reportage via www.youtube.com/@kenniscentrumwwz5650 of via de QR-code!

Inspiratiedag Klimaatrechtvaardigheid

Als kers op de taart organiseerden we de Inspiratiedag Klimaatrechtvaardigheid in november. Daar toonden we de reportage aan sociaal werkers en coördinatoren, en luisterden we naar uiteenzettingen over klimaatrechtvaardigheid en eco-sociaal werk van Adeline Otto, Wim Thiery en Ewoud Monbaliu. Ten slotte ontvingen de zeven organisaties hun SDG-certificaat van Cifal Flanders.

"We willen iedereen doen inzien dat welzijn en een rechtvaardige klimaattransitie met elkaar verbonden zijn. Het gevoel dat vele verschillende mensen vanuit verschillende invalshoeken aan de klimaatkrak trekken en duwen, is alvast hoopgevend. Dank aan de Koning Boudewijnstichting. Het is enorm steunend dat een gerenommeerde instelling dit thema urgent op de agenda zet."

Boudewijnstichting. Het is enorm steunend dat een gerenommeerde instelling dit thema urgent op de agenda zet."

Veerle Leroy, medewerker duurzaamheid

Samen versterken we het personeel in onze sector

De Brusselse welzijns- en zorgsector is een belangrijke **maatschappelijke sector** die zich inzet voor het welzijn van de burger. Er werken ruim 35.000 mensen.

De sector kampt momenteel met ernstige personeelstekorten en een groot personeelsverloop. Dat heeft geleid tot een hogere werkdruk, afgebouwde dienstverlening bij sommige organisaties en steeds langere wachlijsten. De hulpverlening zit vol en dat weegt zwaar op de medewerkers, met onder andere uitval door ziekte als gevolg. Tegelijk stellen we vast dat meer burgers voor zorg- en welzijnsvragen aankloppen met complexere vragen.

Het is van vitaal belang dat we actie ondernemen om de personeelsschaarste aan te pakken en de kwaliteit van de zorg en hulpverlening te waarborgen op de lange termijn. Wij zijn ervan overtuigd dat we anders moeten kijken naar werk, zorg en welzijn, en de relatie tussen deze drie. Een andere aanpak zal nodig zijn op vlak van arbeidsorganisatie, HR-beleid en hulpverlening als we meer werk willen verzetten met een kleinere actieve bevolking.

Daarom startten we in 2022 samen met Huis voor Gezondheid het project 'Op niveau', waarin we vernieuwend nadenken over het vinden, aantrekken en behouden van medewerkers in Brussel met aandacht voor de specifieke Brusselse context: grootstedelijk, superdivers, meertalig en met uitdagingen op vlak van mobiliteit en huisvesting.

Daarnaast ondersteunen we basiswerkers, coördinatoren en organisaties op andere manieren. We stimuleren overleg over de subsectoren heen, moedigen samenwerking aan, en organiseren intervisies en leerende netwerken. Ook op beleidsniveau treden we in overleg en doen we suggesties. Zo kunnen hulpverleners hopelijk hun noodzakelijke werk blijven doen in een werkbare omgeving, en hun motivatie behouden om het verschil te maken.

Bruggenbouwer: een jaar vol ontmoeting en strijd voor grondrechten

Bruggenbouwer is een platform voor hulpverleners uit verschillende sectoren. Kennismaking, expertise delen en casusbespreking staan centraal. Het toont hoe samenwerking en kennisdeling bijdragen aan betere begeleiding van cliënten.

Hulpverleners uit de geestelijke gezondheidszorg, sector personen met een handicap en dak- en thuisloosheid bespraken samen een aantal casussen van de dienst thuisbegeleiding Aprestoe. Tandemplus, een mobiel crisisteam binnen de geestelijke gezondheidszorg, werd geprezen om de laagdrempelige en snelle interventies in crisissituaties. Groep INTRO, een organisatie die mensen ondersteunt om werk te zoeken, kreeg een pluim voor de warme en interactieve uitwisseling over het thema 'Hoe motiveer ik mijn cliënt'. En Saamo Brussel inspireerde ons om te strijden voor de rechten van onze cliënten bij de Brusselse OCMW's.

Kijkstages 'Bij een ander'

Ieder jaar organiseren we de kijkstages 'Bij een ander' in samenwerking met Bru-Stars en BruZEL. Hulp- en zorgverleners in Brussel kunnen een kijkje nemen in elkaars werkveld. Zo bevorderen we samenwerking en vergroten we de expertise bij professionals.

Meer info: www.bijeenander.brussels

"We willen zoveel mogelijk luisteren naar wat medewerkers in de sector en cliënten te zeggen hebben. Ik hoop dat we met de organisatie een impact mogen hebben op de echte en noodzakelijke veranderingen die nodig zijn maar niet van de grond komen, zoals minder bureaucratie, minder hokjes, minder controle en rapporten en meer tijd voor vele noden. En dat de sector meer maatschappelijke erkenning krijgt."

Els Nolf, medewerker Werken in welzijn

Bevraging: wat doet starters blijven?

Via interviews en een online bevraging kregen we inzicht in de realiteit en noden van startende werknemers. We onderzochten hoe het met hen gesteld is, wat een geslaagde start betekent en wat ze nodig hebben om hun werk te waarderen. We zagen dat ze bijzonder gedreven en gemotiveerd zijn. Tegelijk hebben ze te maken met uitdagingen als moeilijke problematieken bij cliënten, arbeidsomstandigheden die niet optimaal zijn, en te weinig maatschappelijke erkenning.

In het voorjaar van 2024 publiceren we het rapport. Het zal helpen om te bepalen hoe we jongeren best voorbereiden op hun professionele loopbaan en hoe we hen op duurzame wijze kunnen tewerkstellen in tijden van krapte op de arbeidsmarkt.

Kennisateliers: Andere tijden, anders werken

In deze reeks brachten we leidinggevendenden, coördinatoren en HR-medewerkers samen om hun HR-beleid en organisatiecultuur onder de loep te nemen. Experts deelden hun kennis en we werden geïnspireerd door goede voorbeelden van vernieuwend personeelsbeleid.

“Iedereen moet weten dat personeelstekorten nog lang gaan toenemen. We moeten dringend anders kijken naar werk, zorg en welzijn, en de relatie tussen deze drie. Een nieuw soort solidair, elkaar versterkend denken, dat aanzet tot acties vanuit het grotere geheel en tot anders functioneren, is wat mij betreft een belangrijke sleutel voor de toekomst van de sector.

Een van onze acties voor 2024 is alvast een pooling tussen organisaties om elkaar te versterken en om de krachten te bundelen. Bovendien willen we organisaties in contact brengen met profitbedrijven, om van elkaar te leren. Wie graag wil meedoen, mag ons gerust contacteren! En hopelijk kunnen we ook het welzijnswerk aantrekkelijker maken en bijdragen aan betere werkomstandigheden in deze sector.”

Kris Gysen, projectmedewerker ‘Op niveau’

Brusselbad: een verfrissende duik in het sociale veld

Brussel is een doolhof voor wie hier net begint te werken: superdiversiteit, verschillende overheden, tal van organisaties en een groot netwerk. De cursus ‘Brusselbad’ maakt starters wegwijs in zorg en welzijn en geeft inzicht in de beleidsstructuren, de sociale kaart, de diversiteit van de Brusselaar en de praktijk van het werkveld. Er is ook een netwerklunch aan gekoppeld zodat nieuwe medewerkers hun netwerk kunnen uitbouwen. De eerste editie in het najaar van 2023 was een denderend succes. De volgende reeks staat klaar voor het voorjaar van 2024.

Leersessie armoede en diversiteit

Vergelijkbaar met het Brusselbad, maar dan op maat, was de leersessie ‘Armoede en diversiteit’ voor diverse medewerkers van de Vlaamse Gemeenschapscommissie. We goten onze kennis en educatief materiaal samen in een presentatie voor de studiedag voor VGC-medewerkers. We werkten de sessie uit rond een aantal ‘persona’, diverse profielen van Brusselaars. Met dank aan de VGC voor de enthousiaste respons en de interesse en betrokkenheid in deze thema’s.

Wij maken de match tussen vrijwilligers en organisaties

Iedereen kan bij het Steunpunt Vrijwilligerswerk Brussel terecht voor alles wat het Brusselse vrijwilligerswerk aangaat. Wij brengen vrijwilligers en organisaties samen, bieden steun en gaan in op hun **vragen** en noden.

Kom je naar ons **infopunt** in Muntpunt met vragen over vrijwilligerswerk? Dan word je hartelijk onthaald door een van onze onthaalmedewerkers.

Klaar is één van hen. “Ik werk mee op het onthaal van Muntpunt, daar zit altijd iemand om vrijwilligers te ontvangen. We zorgen voor de toestroom van

vrijwilligers bij organisaties en helpen mensen aan fijn vrijwilligerswerk dat bij hen past. Het is goed dat mensen ergens terechtkunnen, en dat wij ze wegwijs kunnen maken in het vrijwilligerswerk.”

Wanneer iemand zich aan het onthaal aanmeldt op zoek naar vrijwilligerswerk, bekijken Klaar en haar collega's eerst de **vrijwilligersvacatures** van allerlei organisaties. “Maar we houden zeker niet vast aan die vacatures. We bekijken het profiel van de toekomstige vrijwilliger en we kijken ook verder dan wat er beschikbaar is. We proberen echt een match te maken.”

“Ik ondersteun de vrijwilligers van het infopunt vrijwilligerswerk in Muntpunt. Brusselaars kunnen bij hen terecht met vragen over vrijwilligerswerk in Brussel en krijgen hulp in de zoektocht naar vrijwilligerswerk dat bij hen past.”

Emma De Pauw, medewerker vrijwilligerswerk

www.steunpuntvrijwilligerswerk.be
vrijwilligerswerk@kenniscentrumwwz.be
02 218 55 16

INFOPUNT VRIJWILLIGERSWERK
Muntpunt: Munt 6, 1000 Brussel
OPEN: DI | WOE | DO 12:00 - 14:00

De vrijwilligersmarkt blijft scoren

Op 23 november 2023 vond onze vrijwilligersmarkt plaats in Muntpunt. En dat al voor de zevende keer! 25 organisaties waren aanwezig en we ontvingen zo'n 440 bezoekers. Iedereen was welkom, maar het evenement was vooral gericht op nieuwkomers en anderstaligen die Nederlands leren. De grote opkomst was te danken aan de samenwerking met doorverwijzers als de Centra voor Volwassenenonderwijs, Brusselleer, Bon, Fedasil ... Na de vrijwilligersmarkt ging een 40-tal bezoekers effectief aan de slag als vrijwilliger.

Train the trainer: grenzen stellen

Veel mensen vinden het lastig om hun grenzen aan te geven. Hoe maak je dit onderwerp bespreekbaar met je vrijwilligers? Hoe geef je jouw vrijwilligers tools en skills om grenzen te stellen? De vrijwilligerscoördinatoren van Wiegwijs volgden een 'train the trainer'-vorming bij ons over 'grenzen stellen'. Ze kregen info op maat en gingen naar huis met kant-en-klare oefeningen om aan de slag te gaan met hun vrijwilligers.

Infopunt vrijwilligerswerk op tour

Vrijwilligerswerk is een bron van ervaring en nieuwe sociale contacten, brengt structuur en creëert zelfvertrouwen. Daarom willen wij zo veel mogelijk Brusselaars de kans geven om vrijwilligerswerk te ontdekken. Het infopunt vrijwilligerswerk verlaat af en toe haar vaste stek in Muntpunt om nog meer Brusselaars te bereiken. Op de opleidingsbeurs van CVO Lethas maakten we de cursisten warm voor vrijwilligerswerk in Brussel. Heb jij zelf een enthousiast publiek dat je graag wil introduceren tot vrijwilligerswerk? Wij komen graag naar jou toe!

"Ik ben bevlogen door het thema vrijwilligerswerk en volg de ontwikkelingen op de voet. Heb je vragen over de vrijwilligerswetgeving? Ik leg het allemaal met plezier uit."

Barbara Fruyt, medewerker vrijwilligerswerk

Een buurtgerichte aanpak van welzijn, wonen en zorg

In het streven naar toegankelijke, nabije zorg staat de **buurt** volop in de kijker. Tien jaar geleden al pleitten we voor zorgzame buurten als een samenhangende én buurtgerichte benadering van wonen, zorg en welzijn zodat mensen, ongeacht leeftijd of zorgbehoefte, comfortabel in hun huis of vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen.

We experimenteerden met de zorgproeftuinen Actief Zorgzame Buurt, begeleidten Brusselse buurtzorgprojecten, werkten aan een visienota, inspireerden de overheid en adviseerden projecten in Brussel en Vlaanderen. Vandaag staan buurten en wijken centraal in de Vlaamse **Zorgzame Buurten-projecten** en de Brusselse plannen voor een **geïntegreerde welzijns- en zorgaanpak**.

Een gevarieerde aanpak

De omslag van residentiële zorg naar langer kwaliteitsvol thuis wonen wordt in Brussel stilaan ingezet. Het klassieke rusthuis sluit niet langer aan bij de wensen, mogelijkheden en levensstijl van diverse oudere Brusselaars. Ouderen willen wonen met zorg die vertrouwd aanvoelt, aangepast is aan hun behoeftes en die hun keuzes en zelfbeschikking respecteert. Een one-fits-all-oplossing bestaat niet, noch het 'zo lang mogelijk thuis', noch het woonzorgcentrum. Een **variatie aan woonzorgvormen** zal ouderen de mogelijkheid bieden om te kiezen in functie van persoonlijke wensen, behoeftes en levensstijl.

“We blijven het vizier zetten op de kwetsbare Brusselaar en op het leveren van kwaliteit. Daarvoor moeten we de grenzen van de gemeenschappen doorbreken en in een open, constructieve geest partnerschappen aangaan die het welzijn van de Brusselaar ten goede komen.”

Olivia Vanmechelen, medewerker zorg en beleidsondersteuning

Consortium Zorgzame Buurten in Vlaanderen en Brussel

2023 was het tweede projectjaar van de 130 projecten Zorgzame Buurten in Vlaanderen en Brussel. Samen met de leden van het consortium stonden we stil bij de kracht en de grenzen van zorgzame buurten. Waar nodig waren we een klankbord voor de Brusselse projecten en hun coaches. We brachten onze kennis en expertise binnen tijdens de vormings- en inspiratiedagen in Vlaanderen. Dat we buiten Brussel inspirerend blijven in het denken over buurtgerichte zorg bleek ook uit de webinar die we gaven voor de Eerstelijnszone ELZA Antwerpen en onze deelname aan studiedagen van Groen en van cd&v over ouderen in de stad.

Dossier Vlaamse gezinszorg in Brussel

De Vlaamse gezinszorg in Brussel is goed voor 14% van het totaal aantal uren gezinszorg. Dat aandeel zou hoger kunnen zijn, maar de diensten hebben het moeilijk om potentiële gebruikers te bereiken, medewerkers te vinden en op te boksen tegen de lagere gebruikerstarieven van de diensten van de Franse en Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie. Dat alles is gedocumenteerd in het dossier 'Vlaamse thuiszorgdiensten in Brussel' dat we opstelden samen met Familiehulp en i-mens, met het oog op experimenteeruimte om hun positie in Brussel te versterken.

Lees het dossier online via de QR-code of via www.kenniscentrumwwz.be/publicaties.

Boek 'Recht op grijs'

Het boek 'Recht op Grijs - Bouwen aan ouderenbeleid' bundelt een twintigtal bijdragen van uiteenlopende auteurs over actuele vraagstukken die met de vergrijzing gepaard gaan. Wij schreven de bijdrage 'Ouderenzorg in Brussel: buurt- en wooninitiatieven als antwoord op toenemende kwetsbaarheid en diversiteit'.

Het boek is te verkrijgen via www.gompel-svacina.eu.

Art.is.t.Care, waar kunst en zorg elkaar ontmoeten

Het project Art.is.t.care verzoent twee noden met elkaar. Enerzijds is er heel wat leegstand in Brusselse woonzorgcentra; anderzijds zijn jonge kunstenaars op zoek naar atelierruimtes. Art.is.t.care brengt hen met elkaar in contact. De kunstenaars werken in interactie met de bewoners aan een kunstproject, bijvoorbeeld theater, dans of beeldende kunst. Ook andere actoren zoals personeel of de buurt kunnen erbij betrokken worden. Het draait om meer dan ruimtegebruik: goede zorg voor ouderen betekent meer dan medische zorg en moet ook aandacht hebben voor zingeving, creativiteit en de mens achter de oudere.

Op 22 juni 2023 organiseerden we een inspiratiedag en toonden we wat kunstenaars en woonzorgcentra voor elkaar kunnen betekenen. De drijvende kracht achter Art.is.t.care is een stuurgroep van verschillende organisaties, en Vlaams minister van Brussel en Vlaams minister van Welzijn.

© Agentschap Binnenlands Bestuur

Eerst de mensen, dan de bakstenen

Het projectontwikkelingsteam van Kenniscentrum WWZ begeleidt organisaties bij de concrete realisatie van **wonen-met-zorgprojecten** en bij de verbetering van hun welzijnsinfrastructuur, bijvoorbeeld woonprojecten waar verschillende doelgroepen samenwonen, dagcentra, kinderdagverblijven ... Daarbij benadrukken we het belang van duurzaam, gedeeld ruimtegebruik én de blik op de buurt.

De begeleiding gaat van de analyse en het haalbaarheidsonderzoek, het ontwerp en de uitvoering tot de oplevering. Daarbij zoeken we samen naar synergieën op vlak van infrastructuur, financiering en samenwerkingen met andere partners. Bij een project waarvoor subsidies aangevraagd worden, bewaken we de subsidievoorwaarden en helpen we om het

subsidiedossier op te bouwen. We zijn geen bouwpromotor of projectontwikkelaar, maar **adviseren** en **begeiden** sociale organisaties in hun bouwheerschap.

Elk (ver)bouwproject is verschillend; met andere partners, locaties, doelen, doelgroepen en financieringspuzzel. Elk project is dus uniek. Onze ondersteuning is altijd **op maat** van de opdrachtgever.

Verder breiden we onze **samenwerkingsverbanden** uit om onze boodschap kracht bij te zetten en ervoor te zorgen dat partners die projecten in welzijn en zorg willen ontwikkelen de begeleiding krijgen die zij zoeken.

Passerstraat

Lokaal dienstencentrum Cosmos is actief in Kuregem en zocht een gebouw voor zorgflats. Dat vonden ze, met de hulp van vzw De Overmolen, in de Passerstraat in Anderlecht. Kenniscentrum WWZ hielp de bewonersgroep samenstellen, die bestaat uit alleenstaande oudere Afrikaanse vrouwen en enkele gezinnen die voordien in een preciaire woonsituatie leefden. Na de selectie van de bewoners begeleidden we hen samen met Cosmos en De Overmolen. Ook Kuumba, het Vlaams-Afrikaans huis, vond zijn intrek in het gebouw.

Op 6 december 2023 opende het project officieel. Kuumba en de bewoners zorgden voor het onthaal en versnaperingen. Tijdens het officiële deel kwamen de voorzitter en directeur van De Overmolen aan het woord en een van de bewoners, de burgemeester van Anderlecht en de Vlaamse minister bevoegd voor Brussel.

Samen bouwen aan welzijn

Via het samenwerkingsverband met Inclusie Invest, Hefboom en Universiteit Hasselt en dankzij de projectsubsidie 'Innovatieve projecten wonen' van de provincie Limburg kwamen we in contact met heel wat organisaties. Hun vragen waren heel verschillend, gaande van ad hoc advies tot samenwerkingen.

- We werkten intensief samen met de jeugdhulporganisatie De Oever en ontwikkelden een visie en masterplan voor hun jeugdzorginfrastructuur.
- Met de gemeente As dachten we samen na over een sociale invulling van het oud gemeentehuis van Niel.
- Via de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) kwamen we in contact met de kerkfabriek van Kolderbos. Samen met gemeente Genk kregen we de opdracht van hen om een welzijn en/of wonen-met-zorg-visie te ontwikkelen in een deel van de kerk en de ruimte eromheen.
- Stichting Kindsheid Jesu gaf ons de taak om mogelijke partners te zoeken voor de ontwikkeling van hun schoolsite Hemelrijk in Hasselt.

“Het unieke aan onze dienstverlening zit in de combinatie van kennis over de sector, het ruimtelijke, financiële én procesmatige. Daarbij geloven we in de kracht van samenwerking, die we ook in 2024 zullen blijven opzoeken.”

Sofie Deberdt,
medewerker
projectontwikkeling

© ZAmgone Architectuur

De Lentebloempjes en De Ark in Haren

De infrastructuur van kinderdagverblijf De Lentebloempjes en van dagcentrum De Ark in Brussel voldoen niet meer aan de noden van een hedendaagse werking. Na een energiescreening van het kinderdagverblijf door Bruxeo groeide het idee voor een nieuwbouw in de Verdunstraat in Haren die ruimte geeft aan het kinderdagverblijf en aan de kern van het dagcentrum van De Ark. Het nieuwe project sluit mooi aan op de zorgtuin van De Ark die verder vorm krijgt.

We hadden overleg met de medewerkers van het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA), de Vlaamse Gemeenschapscommissie en het Vlaams Brusselfonds. We legden contacten met ambtenaren en schepenen van Stad Brussel. Drie architectenbureaus werkten hun visie voor de site uit. Met de opmerkingen van overheden en personeel koos het bestuursorgaan voor ZAmgone Architectuur. In de opvolgvergadering met VIPA kregen we een applaus voor het gelopen traject.

“Ik hoop dat we in de toekomst nog meer kunnen samenwerken met collega’s, en dat er nog meer verbinding ontstaat in de ondersteuning van organisaties op allerlei vlakken. Je infrastructuur en gebouw hebben een impact op je werking, en omgekeerd. Denk eerst aan de mensen, dan pas aan bakstenen!”

Jeroen Dries,
medewerker
projectontwikkeling

“Met ons werk hopen we een actieve bijdrage te leveren om dak- en thuisloosheid op te lossen, of op z’n minst te verminderen. Alternatieve woonvormen zijn een deel van de oplossing, zoals co-housing, woongroepen of modulair wonen. Onlangs bezocht ik een project dat modulaire woningen maakt. Het was indrukwekkend hoe mooi en goed die zijn. Meer van dat soort initiatieven zijn nodig in de toekomst.”

Luc Lampaert, medewerker
alternatieve woonvormen

Samen met het beleid bouwen we aan de toekomst

Dankzij onze contacten op het terrein houden we voeling met evoluties in de praktijk. In onze onafhankelijke positie helpen we de krijtlijnen tekenen voor een toekomstgericht welzijns- en zorgbeleid in Vlaanderen en Brussel.

Gezondheidsongelijkheid wegwerken, betere toegang tot welzijn en een geïntegreerde aanpak staan bovenaan de **beleidsagenda's**. Zowel in Brussel als Vlaanderen zijn grote werven aan de gang en wordt de eerstelijnszorg hertekend met het oog op meer territoriale en geïntegreerde samenwerking. Kenniscentrum WWZ zit niet rechtstreeks aan de tekenetafel maar speelt een rol door inzichten te delen over ontwikkelingen in de sector, te reflecteren over de gevolgen van beleidskeuzes en te wijzen op mogelijke struikelblokken.

Er wordt gevraagd naar ons **advies** op diverse manieren, zoals informele contacten met beleidsmakers

of structureel afstemmingsoverleg met de subsidiërende overheden. Bovendien nemen we actief deel aan **beleidsvoorbereidend werk** zoals adviesorganen en stuurgroepen van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC), de Vlaamse Gemeenschap, Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) of de Franse Gemeenschapscommissie (COCOF). Dat doen we door de agenda's mee te bepalen en voorbereidende nota's aan te leveren.

De **stuurgroep Woonzorg Brussel** neemt daar een bijzondere plaats in. Dat is het platform waar ondersteuningsorganisaties en beleidsmakers van de VGC en de Vlaamse Gemeenschap samenkomen om evoluties in woonzorg en eerstelijnszorg te bespreken. De signalennota die we opstelden in 2021 geldt als kapstok. Sinds 2022 worden er ook actoren van de GGC betrokken. Het is een uniek forum voor uitwisseling en advies, zowel horizontaal (tussen overheden) als verticaal (tussen werkveld en beleid).

Stuurgroep Woonzorg Brussel

Tijdens de samenkomsten van de stuurgroep Woonzorg Brussel zetten we volgende thema's in de kijker:

- De contouren van de Vlaamse en Brusselse eerstelijns hervorming en de noodzaak van een Brussel-eigen invulling met het oog op maximale coherentie tussen beide ontwikkelingen.
- Het dossier gezinszorg dat een geactualiseerd beeld schetst van de werkcontext en nadelige positie van de Vlaamse gezinszorg in Brussel. Het doel is om oplossingen te formuleren om de slagkracht van de diensten te versterken.
- De situatie en ontwikkelingen in de Brusselse ouderenzorg en de vaststellingen uit de Brusselse programmatiestudie.

Ambitie voor Brussel

Zorg en welzijn beter laten functioneren in Brussel, met een sterke Nederlandstalige dienstverlening, dat moet de ambitie zijn van de Vlaamse en Brusselse beleidsmakers en welzijnsorganisaties. De Vlaams-Brusselse welzijns- en zorgsector toont veel engagement en veerkracht, maar is ook kwetsbaar in de complexe institutionele context waarin het moet werken. Samen met een tiental sleutelfiguren uit de sector uitten we onze bezorgdheid daarover en deden we een oproep aan beleidsmakers en het middenveld om ambitie voor Brussel te tonen en om zorg en welzijn in Brussel op de beleidsagenda te zetten.

Lees de oproep via de QR-code of via www.kenniscentrumwwz.be/publicaties

Herwig Teugels,
directeur

“Ik hoop dat we als Vlaamse welzijnssector een blijvende stempel kunnen drukken op het Brussels welzijnslandschap, wat de toekomst ook brengt, en dat we in een open, constructieve geest partnerschappen kunnen aangaan die het welzijn van de Brusselaar ten goede komen.

De voorbije jaren hadden we alvast boeiende gesprekken daartoe met onder andere de politieke partijen, de Stuurgroep Woonzorg Brussel en andere partners erkend en gefinancierd door de Franse en Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie. De intersectorale netwerkdag was daar een hoogtepunt van en de Staten-Generaal Welzijn en Zorg in Brussel van 2024 gaat verder op dat elan.”

Naar een Staten-Generaal Welzijn en Zorg

Wat is de slagkracht van de Vlaams welzijnssector in Brussel? Hoe staat die in relatie tot de beleidsontwikkelingen? Voelen Vlaamse organisaties zich verwant met de collega-organisaties van de andere gemeenschappen? Over die kwesties gingen we in gesprek met meer dan honderd welzijnswerkers in een tiental focusgroepen, en organiseerden we een bevraging. Dankzij samenwerking met het Conseil bruxellois de coordination sociopolitique (CBCS) konden we ook de Franstalige sector mobiliseren. De bevindingen namen we mee in de voorbereidingen voor de Staten-Generaal Welzijn en Zorg in maart 2024, met als thema 'Vlaamse Welzijns- en Zorgsector in Brussel: eiland of archipel?'

Intersectorale netwerkdag: Welzijn en zorgsector over de gemeenschappen heen

De jaarlijkse intersectorale netwerkdag in november 2023 vormde een boeiend sluitstuk van onze uitwisselingen over de taal- en gemeenschapsgrenzen heen. We gingen aan de slag met de resultaten van de bevraging en de focusgroepen. Stellingen zoals 'We moeten naar één Brussels systeem' of 'De Vlaams erkende diensten in Brussel zijn onvoldoende zichtbaar' namen we kritisch onder de loep. Bij de tweetalige uitwisseling in kleine groepjes kwam de kennismaking en verbinding echt tot stand. We hadden het onder andere over de toegankelijkheid van zorg in Brussel en over cultuursensitieve zorg. Professionals uit diensten van de verschillende gemeenschappen kregen de kans om collega-organisaties te leren kennen en uit te wisselen over elkaars visies en expertise.

Signaalfunctie: tekorten in de buso-scholen

Signalen zijn terugkerende persoons- of situatie-overstijgende problemen die een structurele oplossing over sectoren heen vragen. Dankzij onze contacten op het terrein kunnen we signalen doorgeven aan het beleid. In 2023 gingen we aan de slag met het signaal van de Brusselse scholen voor buitengewoon secundair onderwijs (buso). Zij meldden een tekort aan schoolvervangend aanbod voor jongeren met een zware verstandelijke beperking en complexe zorgnoden die niet meer terecht kunnen op de busoschool. We brachten het signaal onder de aandacht, bewaakten het meervoudig perspectief en faciliteerden overleg over mogelijke oplossingen. Het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap en het departement Zorg erkenden de problematiek en maakten budget vrij voor onder andere schoolaanvullende dagbesteding, waarmee we in 2024 verder aan de slag gaan.

Niet iedereen is mee met de digitale sneltrain

Het leven speelt zich steeds meer online af en diensten worden minder fysiek toegankelijk. Denk aan betalingen verrichten, inschrijven voor een school, documenten opvragen bij de gemeente ... Maar niet iedereen is mee op de digitale sneltrain. Heel wat Brusselaars zijn **digitaal kwetsbaar**, bijvoorbeeld omdat ze geen toegang hebben tot internet, omdat ze niet de juiste vaardigheden hebben of omwille van angst voor het digitale. Zij ervaren digitale uitsluiting. Dat kan andere vormen van sociale uitsluiting in de hand werken, zoals armoede of dak- en thuisloosheid,

Hulpverleners vangen de gevolgen daarvan op en proberen mensen zo goed mogelijk de weg te wij-

zen in de digitale wereld, met een nog **zwaarder takenpakket** als gevolg. Tal van organisaties reiken digitaal kwetsbare Brusselaars de hand, bijvoorbeeld met openbare computerruimtes, laagdrempelige opleidingen of door oude toestellen te recycleren.

Kenniscentrum WWZ ging aan de slag met de vragen van digitaal kwetsbare Brusselaars en van organisaties. We onderzochten welke oplossingen er mogelijk zijn, brachten organisaties bij elkaar, luisterden naar hun aanbevelingen en ervaringen, ondersteunden acties die de digitale kloof aanklagen, en riepen overheden, banken en diensten op om alternatieven te voorzien voor mensen die digitaal niet mee zijn.

“Niemand zou uitgesloten mogen worden omdat hij digitaal niet mee is. Het is belangrijk dat alle Brusselaars en alle organisaties helpen om de meest kwetsbaren mee te krijgen op de digitale trein. We mogen niemand in de kou laten staan. Als je iemand ziet met een digitale vraag, kijk dan hoe je hem kan helpen of verwijst hem door naar een organisatie. De film en het cahier die we vorig jaar maakten, kunnen helpen om deze problematiek op de kaart te zetten.”

Frank Tierens,
medewerker
digitale inclusie

Film 'Uitgesloten'

We maakten de film 'Uitgesloten' om te sensibiliseren en te informeren over digitale uitsluiting. We tonen de film vaak in organisaties, gemeenschapscentra en scholen in Vlaanderen en Brussel. Na de film volgt een gesprek over de problematiek.

De film won enkele prijzen op het Brussels Capital Film Festival: beste cinematografie, beste Belgische inzending kortfilm, en beste acteur voor Marc Guns. Bovendien werden we geselecteerd voor het filmfestival van Praag in april.

Tom en Nico, cafévrienden, krijgen een nieuwe barvrouw in hun stamcafé. Tom, vrijgezel met een klein netwerk, wil zelfstandige worden om haar te verleiden. Nico wil hem helpen maar Tom botst tegen een digitale muur die hem alle moed doet verliezen in zijn eigen kleine wereld. Het loopt allemaal anders dan verwacht.

Wil jij ook de film vertonen in jouw organisatie? Contacteer Frank Tierens, medewerker digitale inclusie en maker van de film: frank.tierens@kenniscentrumwwz.be.

Je vindt een trailer van de film via www.kenniscentrumwwz.be of via deze QR-code!

Cahier 'Digitale uitsluiting in Brussel'

In de cahiers brengen we telkens verhalen en handvaten om aan de slag te gaan binnen welzijn, wonen en zorg in Brussel. Het cahier 'Digitale uitsluiting in Brussel' is een praktische gids voor iedereen die zich wil inzetten om Brusselaars mee te nemen op de digitale sneltrein. In het cahier maak je kennis met inspirerende praktijken, leer je welke indicatoren kunnen wijzen op digitale uitsluiting, en ontdek je een heleboel praktische tips en tools om zelf de strijd tegen digitale uitsluiting aan te gaan in je organisatie en met jouw doelpubliek.

Je vindt het cahier via www.kenniscentrumwwz.be/cahiers of via de QR-code.

CAHIER 23

Digitale uitsluiting in Brussel

De welzijnssector werkt steeds meer in een hybride context

Heb je al gehoord van **hybridisering**? Een moeilijke term die wijst op het feit dat welzijn en zorg al lang niet meer de taak zijn van het middenveld en de overheid. Ook commerciële spelers en burgerinitiatieven zijn onmisbaar geworden in welzijn en zorg. Denk bijvoorbeeld aan de privatisering van de woonzorgcentra, of aan de burgerinitiatieven die in de bres springen om asielzoekers op te vangen. Het werkveld is diverser geworden. Kenniscentrum WWZ zet een leertraject over hybridisering op.

De term 'hybride' is afkomstig uit het Latijnse woord 'hybrida', wat 'een kruising van dieren' of 'de nakomelingen van een gemengde unie' betekent. De term '**hybride organisaties**' refereert naar organisaties met kenmerken van meer dan een van de **maatschappelijke sferen**, namelijk de markt, de overheid, de gemeenschap van burgers en het middenveld.

Nieuwe realiteit vatten in de visienota

Samen met Odisee Hogeschool werkten we aan een visienota over hybridisering om deze evolutie te beschrijven, en om de grenzen en het kader te bepalen waarin hybridisering het beste kan plaatsvinden. Daarvoor gingen we in gesprek met experts en organisaties die ervaring hebben met hybride praktijken en raadpleegden we diverse bronnen. De visienota kan een aanzet zijn voor organisaties of beleidsmakers om hybridisering vorm te geven.

In juni 2023 stelden we de visienota voor aan de stuurgroep van het platform Sterk Sociaal Werk. Voor het verdere verloop van het traject willen we hybridisering nog tastbaarder maken voor de sociaal werker die er in de praktijk mee aan de slag wil. Daarom werken we aan een cahier, waarin we de vertaalslag maken van een visienota op conceptueel niveau naar concrete voorbeelden en aanbevelingen. Het cahier wordt verwacht in het voorjaar van 2024.

Lees de visienota via www.kenniscentrumwwz.be/publicaties of scan de QR-code.

Hybridisering in welzijn en zorg

Visienota

Open Inspiria: gezamenlijk denkmoment over hybridisering

In maart 2023 organiseerden we een Open Inspiria-bijeenkomst onder de noemer 'De toekomst van welzijn en zorg is hybride' om van **gedachten** te wisselen over hybridisering met geïnteresseerden uit de zorg- en welzijnssector en daarbuiten. Een aantal sprekers deelden enkele reflecties over hybridisering. Onze directeur Herwig Teugels leidde de voormiddag in en collega Joachim lichtte de visienota toe, gevolgd door reflecties van Jan Claeys van Odisee.

Daarna had onderzoeker Mieke Schrooten het over het perspectief van burgerinitiatieven; Daan Aeyels van Voka Health Community belichtte het perspectief van de markt en Ikrame Kastit, directeur Vorming & ondersteuning van Vlaams ABVV zoomde in op het middenveld. Ten slotte was er een **uitwisseling** met alle deelnemers in kleinere groepen en een panelgesprek met de sprekers. De reflecties van de deelnemers stoffeerden de visienota nog meer in de diepte.

Het reilen en zeilen van onze organisatie

Een goed werkende organisatie kan pas synergie en meerwaarde realiseren als iedereen goed met elkaar samenwerkt en in verbinding staat met elkaar. We organiseren elk jaar heel wat formele en informele initiatieven zodat de medewerkers zichzelf verder

kunnen ontwikkelen en de organisatie als een goed geoliede machine kan blijven draaien. Samen werken we aan een dynamisch en weerbare organisatie, met aandacht voor het welzijn van de medewerkers.

De jaarlijkse tweedaagse in de Oude Abdij van Drongen

“Tijdens de tweedaagse bepalen we de accenten voor het komende werkjaar, op basis van de noden die we voelen in de sector. Daarnaast maken we tijd voor ontspanning. Dit jaar gingen we voor de tweede keer op rij naar de Oude Abdij in Drongen. Ik vond het een fijne tijd en voelde een sterk teamgevoel. De boottocht op de Leie was een mooie afsluiter!”

Narges Ghiasloo, medewerker financiën en HR

Interne vormingen

Drie keer per jaar organiseren we een interne studiedag voor het team. In 2023 stonden de studiedagen in het teken van deconnecteren, werken met groepen, en Sharepoint.

Verder organiseren we vijf keer per jaar een themamiddag, waar een collega ons een kijkje geeft in zijn werk. Zo blijven we inhoudelijk in verbinding met elkaar. Ook praktische vaardigheden komen hier aan bod.

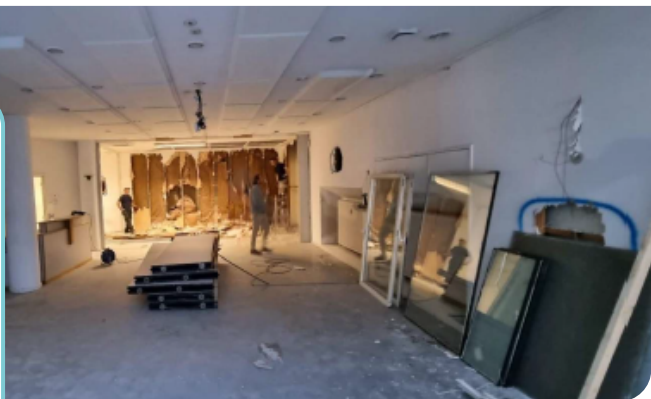
“Het was een bewogen jaar op vlak van IT en technische ondersteuning. We maakten de overstap van werken met een server naar SharePoint voor gedeelde documenten. Een grote verandering die ons nu allemaal efficiënter doet werken.”

Johan Degraeve, medewerker IT en digitale communicatie

Verbouwing Lakenhuis

Onze kantoorruimtes op de derde en vijfde verdieping in het Lakenhuis zijn aan vernieuwing toe. In 2021 kregen we een bouwvergunning om te renoveren. De werken startten in de zomer van 2023 met de ontmanteling van beide verdiepingen. Ook de gemeenschappelijke zalen worden gerenoveerd. Ondertussen verhuisden we tijdelijk naar verdieping twee en vier en houden we onze teamvergaderingen op andere locaties. We moeten ons nu even behelpen met minder ruimte en meer telewerk, maar het perspectief van nieuwe kantoren geeft moed.

Werkbezoek Vrije Universiteit Brussel en Koning Boudewijnstichting

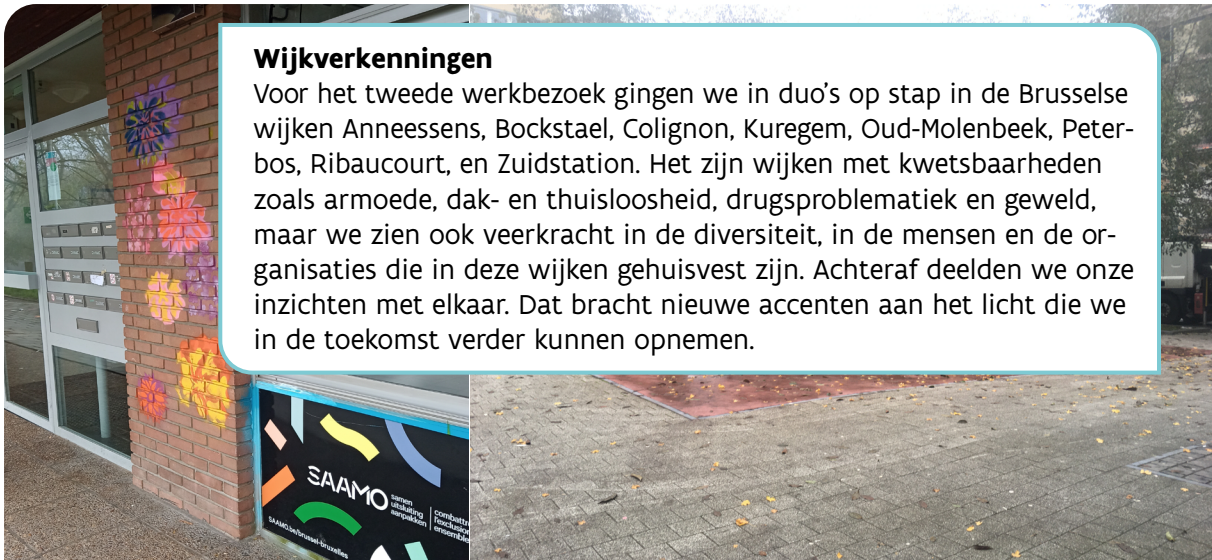
Twee keer per jaar gaan we op werkbezoek naar Brusselse organisaties of plekken, om onze voeling met het werkveld te behouden en om onze partners beter te leren kennen.

In het voorjaar van 2023 gingen we langs bij bevriende onderzoeksgroepen Society and Ageing Research Lab (SARLab) en Participation and Learning in Detention (PALD) van de Vrije Universiteit Brussel. Onze paden hadden elkaar al eerder gekruist, onder andere bij de Staten-Generaal van 2019 en het onderzoek naar personen met een handicap uit 2021. Tijdens het werkbezoek stelden wij onze werking voor aan hen en lichtten zij hun onderzoeksprojecten toe, gevolgd door een netwerklunch. In de namiddag gingen we langs bij de Koning Boudewijnstichting. Met hen werkten we ook al eerder samen, bijvoorbeeld in de projecten rond duurzaamheid en de contextanalyse van dak- en thuisloosheid. In thematische werktafels leerden we elkaar kennen en zochten we naar mogelijke verdere samenwerking.

Lieselot Degraeve
medewerker communicatie en redactie

“De werkbezoeken zijn een ideaal moment om eens over ons muurtje te kijken. We leren nieuwe mensen kennen, komen op plekken waar we anders niet zouden komen, en krijgen zicht op het grote netwerk dat de Brusselse zorg- en welzijnssector is. Het houdt onze geest scherp. Ik voel alvast motivatie om met de organisatie te blijven werken aan welzijn en zorg in Brussel, ondanks de vele problemen die er zijn.”

Wijkverkenningen

Voor het tweede werkbezoek gingen we in duo's op stap in de Brusselse wijken Anneessens, Bockstael, Colignon, Kuregem, Oud-Molenbeek, Peterbos, Ribaucourt, en Zuidstation. Het zijn wijken met kwetsbaarheden zoals armoede, dak- en thuisloosheid, drugsproblematiek en geweld, maar we zien ook veerkracht in de diversiteit, in de mensen en de organisaties die in deze wijken gehuisvest zijn. Achteraf deelden we onze inzichten met elkaar. Dat bracht nieuwe accenten aan het licht die we in de toekomst verder kunnen opnemen.

Vormingen en tools

Heb je interesse in een vorming of tool? Meer info vind je via www.kenniscentrumwwz.be, of stel jouw vraag via info@kenniscentrumwwz.be of 02 414 15 85.

Leertraject Inclusieve zorg en welzijn in Brussel

In dit leertraject helpen we jou om cultuursensitieve zorg te verankeren in je organisatie. De volgende sessies gaan door op 2 mei, 13 juni en 12 september 2024.

Intersections: kruispuntdenken in de praktijk

Kruispuntdenken toont hoe de sociale identiteiten van een persoon kunnen leiden tot discriminatie en privilege. Deze vorming bieden we aan op maat van jouw organisatie.

Duurzaamheid

Klimaatactieplannen, duurzaamheidslabels, maatschappelijk verantwoord ondernemen ... We zetten je graag op weg bij de opmaak van je actieplan. Een strategische aanpak helpt om vooruitgang te boeken en dat zichtbaar te maken.

Brusselbad: een verfrissende duik in het Brusselse sociale veld

Het Brusselbad is een cursus voor nieuwe medewerkers in zorg en welzijn over de beleidsstructuren, de sociale kaart, de diversiteit van de Brusselaar en de praktijk. De volgende editie is op 25 april, 2 mei en 23 mei 2024. Houd onze website in de gaten voor een nieuwe editie!

De sociale GPS: vind je weg in de sociale gidsen

In deze vorming leggen we uit hoe je De Sociale Kaart, Sociaal.Brussels en het Brussels Zakboekje kan gebruiken als hulpverlener. We werken de vorming uit op maat van jouw groep.

Vrijwilligerswerk

Het Steunpunt Vrijwilligerswerk Brussel biedt allerlei vormingen aan voor vrijwilligerscoördinatoren, bestuursleden en andere medewerkers van vrijwilligersorganisaties.

Vind je weg in Brussel met deze drie tools

De Sociale Kaart is een databank voor de welzijns- en gezondheidssector in Vlaanderen en Brussel, in samenwerking met de Vlaamse Overheid. www.desocialekaart.be.

Het Brussels Zakboekje bevat de adressen en gegevens van Nederlandstalige voorzieningen en zorgverleners voor welzijn en gezondheid in Brussel. Raadpleeg het Zakboekje via www.kenniscentrumwwz.be/downloadZakboek2022.

De poster **'Brusselse diensten in welzijn en zorg'** biedt een overzicht van alle diensten in welzijn en zorg in Brussel, geordend per overheid en per thema. Handig om op te hangen in jullie bureau! Je kan hem bestellen via www.kenniscentrumwwz.be/publicaties.

Germaine Vanderstappen, medewerker informatiebeheer en onthaal

"De Sociale Kaart is een essentieel hulpmiddel voor alle professionals in welzijn en zorg, bijvoorbeeld om cliënten door te verwijzen of om collega-organisaties te leren kennen. In 2023 vernieuwden we de website en nu zijn we volop bezig om alle gegevens te actualiseren.

In onze vorming 'De sociale gps', maken we jou wegwijs in De Sociale Kaart en andere handige tools, op basis van de noden in je organisatie. Contacteer ons gerust voor een vorming op maat!"

Geef je doelgroep een stem met de persona-methodiek

Maak kennis met Dimitri, Omar, Ariana en de anderen. Zij vertellen hun verhaal en dagen ons uit om de Brusselaar als mens in al zijn diversiteit in beeld te houden. Je kan de persona bijvoorbeeld gebruiken om het eigen zorgbeleid af te toetsen of om na te gaan hoe toegankelijk je organisatie is voor deze personen.

Meetladder diversiteit

Heb je voldoende aandacht voor personen die uitgesloten worden op basis van hun geslacht, gender, huidskleur, migratieachtergrond, leeftijd, religie of handicap? Met de meetladder ontdek je of jouw project genoeg rekening houdt met diversiteit.

Talentescan vrijwilligerswerk

Dit kaartspel toont welke talenten iemand heeft, en hoe die passen bij de taken waar je vrijwilligers voor zoekt. Ook bij je huidige vrijwilligers kan je het gebruiken als ze bijvoorbeeld iets nieuws willen proberen. De ideale tool voor intakegesprekken of beurzen.

Het team achter Kenniscentrum WWZ

Maak kennis met ons team

Je kan elke medewerker bereiken via mail door het e-mailadres als volgt op te stellen: voornaam.naam@kenniscentrumwwz.be.

Afsaneh Younespour	Logistiek en administratie
Barbara Fruyt	Vrijwilligerswerk
Cynthia van Thiel	Diversiteit en inclusie
Els Nolf	Welzijn
Emma De Pauw	Vrijwilligerswerk
Frank Tierens	Digitale inclusie
Germaine Vanderstappen	Onthaal en informatiebeheer
Herwig Teugels	Directie
Jeroen Dries	Projectontwikkeling
Johan Degraeve	IT en digitale communicatie
Kris Gysen	Werken in welzijn en zorg in Brussel
Laure Bakker	Inclusie en beleidsondersteuning
Lieselot Degraeve	Communicatie en redactie
Luc Lampaert	Alternatieve woonvormen
Narges Ghiasloo	Financiën en HR
Olivia Vanmechelen	Zorg en beleidsondersteuning
Sofie Deberdt	Projectontwikkeling
Veerle Leroy	Duurzaamheid
Zdravka Zlatanova	Administratie

Bestuursorgaan

Greet Callaerts
Dominique Coucke
Liesbeth De Donder
Luc Roose, penningmeester
Rodino Sayala-Ngiay
Anne Six
Herwig Teugels
Annemie Van de Castele, voorzitter
Koenraad Van de Abeele, ondervoorzitter
Gert Van Snick
Hicham Vanborm
Isabel Vlaeminck

Algemene vergadering

Greet Callaerts
Martine De Ridder
Annick Dermine
Luc Roose
Rodino Sayala-Ngiay
Marianne Scheppers
Anne Six
Herwig Teugels
Annemie Van de Castele
Koenraad Van den Abeele
Gert Van Snick
Hicham Vanborm

Colofon

Titel

Rondleiding 2024

Auteurs

De medewerkers van Kenniscentrum WWZ

Redactie

Lieselot Degraeve, Herwig Teugels

Lay-out

Lieselot Degraeve

Foto's

Layla Aerts (cover, p. 7, 10, 16, 26)

Eric Brinkhorst (p. 4)

Werkgroep Gekleurde Wijsheid (p. 5)

Kenniscentrum WWZ (p. 6, 12, 13, 14, 19, 22, 24, 30, 31, 32, 33, 34)

Frank Tierens (p. 9, 27)

SAAMO (p. 11)

Tom Bruelemans (p. 2, 13, 15, 25, 29)

Jan Van Bostraeten (p. 16, 20)

Agentschap Binnenlands Bestuur (p. 17)

Patrick De Ceuster (p. 18, 21, 23)

De Overmolen (p. 19)

Zampone Architectuur (p. 20)

Dit is een uitgave van

Kenniscentrum Welzijn, Wonen, Zorg vzw

Lakensestraat 76 bus 2 | 1000 Brussel

tel. 02 414 15 85

0896.225.857

RPR Nederlandstalige Ondernemingsrechtbank Brussel

V.U.

Herwig Teugels

ISBN 9789464947816

D/2024/13222/1

maart 2024

Overname van de tekst is toegestaan met bronvermelding.

**WELZIJN
WONEN
ZORG**

Kenniscentrum Welzijn, Wonen, Zorg zet zich in voor meer welzijn, vernieuwende woonvormen en toegankelijke zorg in Brussel. Vrijwilligerswerk neemt daar een bijzondere plaats in. We ondersteunen organisaties in Welzijn, Wonen en Zorg, zodat zij op effectieve en proactieve manier de levenskwaliteit van Brusselaars kunnen verbeteren.

We bouwen expertise op en delen die met het werkveld en het beleid, we stimuleren innovatie en projectontwikkeling, bevorderen samenwerking tussen sectoren en beleidsdomeinen, en geven signalen door aan het beleid.

Onze expertise en ondersteuning strekt zich uit over allerlei thema's, zoals diversiteit en inclusie, sociale uitsluiting, zorgzame buurten, beleidswerk, klimaatrechtvaardigheid, vrijwilligerswerk, ouderenzorg, dak- en thuisloosheid en alternatieve woonvormen.

In deze Rondleiding gidsen we je langs onze projecten, events, vormingen, publicaties en andere acties die we ondernemen om de welzijns- en zorgsector te ondersteunen.

Kenniscentrum WWZ vzw
Lakensestraat 76 bus 2
1000 Brussel

tel. 02 414 15 85
info@kenniscentrumwwz.be
www.kenniscentrumwwz.be

Vlaanderen
verbeelding werkt

